

Sundhed- og ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Emdrupvej 115 A 5. etage
2400 København NV
Tlf. nr. +45 7023 3400
E-mail: los@los.dk
CVR nr. 15906987

www.los.dk

København, den 24. februar 2017

Høringssvar til revideret udkast til forslag til lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, lov om rettens pleje, lov om socialtilsyn, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (Oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger)

LOS – De private sociale tilbud afsender høringssvar til revideret forslag til lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, lov om rettens pleje, lov om socialtilsyn, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (Oprettelse af specialiserede socialpsykiatriske afdelinger). På baggrund af de indsendte høringssvar har lovgiver udformet et revideret udkast, hvortil det skal bemærkes, at LOS tidligere har indgivet høringssvar. Dette høringssvar er inddelt i bemærkninger til de enkelte bestemmelser i forslaget.

Specialiserede socialpsykiatriske afdelinger

§ 42 a

Det foreslås, der skal tilknyttes faste speciallæger i psykiatrien til de specialiserede socialpsykiatriske afdelinger. Dog kan dette ikke være bestemte læger, hvilket kan skabe uklarhed, eftersom behandlingsansvaret for de frivillige indlæggelser overgår til disse læger. Samtidig vil skiftende behandlende læger ikke skabe den kontinuitet, som er grundlaget for at undgå flere indlæggelser m.v. Faste bestemte læger vil opadbære den fornødne ekspertise, som må antages at være nødvendig på en psykiatrisk afdeling med borgere med svære psykiske lidelser.

Ophold uden samtykke

§ 42 d

Lovforslagets § 42 d er revideret således, at borgere nu, ud fra en lægefaglig vurdering, skal have en svær psykisk lidelse jf. forslaget § 42 c stk. 1, pkt. 2 samt at patienten, som led i en foranstaltningsdom jf. straffelovens §§ 68 og 69 eller varetægtssurrogat jf. retsplejelovens § 765, har haft ophold på en psykiatrisk afdeling inden for de seneste 6 måneder. LOS finder at revideringen af bestemmelsen har forbedret lovteksten, men lovforslaget indeholder samtidig uklarhed omkring målgruppen samt kriterierne for tvangsindlæggelse.

LOS mener ikke, at forslaget om ophold uden samtykke er tilstrækkeligt for at tvangsindlægge en borger efter bekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015 af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien § 5. Har borgeren en svær psykisk lidelse og voldelig adfærd kan ikke ligestilles med at borgeren er i en tilstand af psykose eller befinder sig i en tilstand, der ganske må ligestilles hermed jf. bekendtgørelse nr. 1340 af 2. december 2010 om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindlæggelser. LOS mener derfor, at

forslagets bredere målgruppe ved tvangsindlæggelser er udfordrende set i forhold til at frihedsberøvelse er en af de mest indgribende magtudøvelsen.

I forlængelse af ovenstående skal det fremhæves, at det reviderede forslag har tilføjet, at kommunalbestyrelsen ikke har pligt til at træffe afgørelse om anbringelse på specialiserede socialpsykiatriske afdelinger, selvom borgeren opfylder kravene til visitationsbetingelserne, såfremt sociale tilbud tilstrækkeligt kan imødekomme borgerens behov. LOS mener, at denne vurdering er afgørende, eftersom indlæggelser på socialpsykiatriske afdelinger med eller uden tvang ikke bør være første prioritet, men derimod et tvunget alternativ, såfremt det findes absolut nødvendigt og borgerne ikke kan afhjælpes med primært socialpædagogisk støtte.

Revurdering

§ 42 e

Visitationsforrummet er pålagt at foretage en revurdering efter 30 dage, idet patienten er anbragt uden samtykke. Den efterfølgende revurdering skal foretages indenfor 6 måneder. Det foreslås, at idet patientens adfærd er ændres således, at den pågældende ikke lever op til kriterierne for tvangsindlæggelse, skal der foretages en revurdering straks.

LOS mener, at revurderingen bør foretages forinden den 6. måneds indlæggelse, eksempelvis inden for de første 4 måneder. Eftersom borgeren kan have vanskeligheder ved at anmode om en revurdering, kan en tidligere revurdering bedre sikre, at borgeren ikke anbringes uretmæssigt.

Tilbageholdelse

§ 42 f

Forslagets § 42 f fastslår, at patienten kan tilbageholdes af ledelsen, idet patienten fremsætter ønske om at forlade afdelingen, men ledelsen vurderer, at kriterierne jf. forslaget § 42 d, stk. 2 jf. § 42 c, stk. 1, nr. 1-6. Vurderingen træffes på baggrund af visitationsforrummets seneste indstilling samt ledelsens aktuelle vurdering af patienten. Idet visitationsforrummets seneste indstilling kan være adskillige måneder gammel og dermed ikke aktuel, herunder især vurderingen af farlighedskriteriet. På den baggrund mener LOS, at ledelsen primært skal fokusere på patientens aktuelle sindstilstand, som vil sikre aktualiteten. Eksempelvis om borgeren er i en psykose, hvor pågældende kan gøre skade på sig selv eller andre.

Det fremgår af forslaget pkt. 3.4.1, at ledelsen af afdelingen ved tvivl om, hvorvidt betingelserne for tilbageholdelse er opfyldt, skal de anmode om en revurdering af visitationsforrummet jf. forslaget § 42 e, stk. 2. LOS ønsker det bekræftet, at ledelsen vil tvivlsspørgsmål ikke har belæg for at tilbageholde patienten, men derimod kan anmode om en revurdering til ny indlæggelse.

Klageadgang og domstolsprøvelse

§ 42 n

Klager over de samtlige tvangsindgreb har ikke opsættende virkning, hvilket begrundes i forslaget med, at formålet med reglerne ikke forspildes. LOS finder dog at klager fra patienter, hvem har samtykket til opholdet, burde opnå opsættende virkning for at sikre patientens retssikkerhed. Vurderer afdelingens ledelse at patienten ikke bør forlade institutionen på baggrund af patientens tilstand, bør patienten få tilladelse hertil ved klager.

I forlængelse heraf skal LOS påpege, at det findes hensigtsmæssigt at patienter med ophold uden samtykke ikke opnår opsættende virkning, eftersom afbrydelsen af behandlingen kan resultere i en forværrelse af patientens udvikling.

Afsluttende bemærkninger

LOS vil gøre opmærksom på, at organiseringen af de specialiserede socialpsykiatriske afdelinger fremstår kompliceret i forhold til både opgaveudførelsen samt ansvarsplaceringen. De specialiserede socialpsykiatriske afdelinger indebærer adskillige myndighedernes ansvarsområder og dermed klageinstanser, hvilket kan skabe forvirring omkring borgerens rettigheder. Den komplicerede konstruktion kan udfordre borgerens retssikkerhed, hvorfor patientens patientrådgiver bør spille en central rolle i patientens behandlingsforløb.

Endvidere skal det påpeges, at borgere betegnes som patienter, eftersom hjemlen til afdelingerne er fæstet i lovbekendtgørelse nr. 1160 af 29. september 2015 om anvendelse af tvang i psykiatrien. Eftersom borgerne betegnes som patienter, mener LOS ikke, at indlæggelsen på den psykiatriske afdeling kan betegnes som et "ophold", men derimod som "indlæggelse" eller "anbringelse". I forlængelse heraf er det vigtigt at sikre, at tilsynsforpligtigelsen på afdelingerne er præciseret i forhold til ansvarsområder og arbejdsopgaver.

LOS vil gerne opfordre til, at ledelsen på de specialiserede socialpsykiatriske afdelinger i samarbejde med kommunalbestyrelsen sikre helhedsorienterede udslningsplan og dernæst handleplan, hvor man har fokus på patientens videre forløb. Formålet med forslaget er at nedbringe antallet af voldsepisoderne på bostederne og stabilisere patientens helbred, hvorfor det efterfølgende forløb er afgørende for at patienten ikke skal genindlægges.

Med venlig hilsen

Michael Graatang
Direktør

Anne Rugholt
Juridisk konsulent